

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118205606
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2118205606.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v spore žalobkyne: B. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. G. č. XX, zastúpená: JUDr. Tibor Sanák, advokát, Nám. SNP 2, Trnava, proti žalovanému: E. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. G. č. XX, zastúpený: Advokátska kancelária GRUJBÁR s.r.o., so sídlom Ulica Adama Štrekára 50, Trnava, IČO: 47 238 488, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 31C/60/2018 - 68 zo dňa 19. júna 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 31C/60/2018 - 102 zo dňa 29. novembra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu I. inštancie v spojení s opravným uznesením sa p o t v r d z u j e .

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom č. k. 31C/60/2018 - 68 v spojení s opravným uznesením č. k. 31C/60/2018 - 102 (obsahujúcim bližšiu špecifikáciu nehnuteľnosti ako parcely reg. „C“) súd prvej inštancie výrokom I. určil, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX katastrálneho odboru Okresného úradu Trnava, okres Trnava, obec G. G., katastrálne územie G. G., a to pozemok parc. č. 236 o výmere 1321 m² - zastavané plochy a nádvoria a rodinný dom súpisné číslo XX na parcele č. 236, ktoré sú v súčasnosti evidované ako pozemok, parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape pod parcelným č. 236, o výmere: 1321 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, spôsob využitia pozemku: 15, umiestnenie pozemku: 1, a stavba so súpisným č. XX, postavená na parcele č. 236, druh stavby: 10, popis stavby: rodinný dom, umiestnenie stavby: 1, všetky zapísané Okresným úradom Trnava, katastrálnym odborom, na liste vlastníctva č. XXX, pre okres: Trnava, obec: G. G., katastrálne územie: G. G., sú vo vlastníctve žalobkyne, a to v podiele 1 vzhľadom k celku. Výrokom II. rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd rozsudok právne odôvodnil aplikáciou § 137 písm. c) zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 132 ods. 1, § 628 ods. 1 a 2, § 630 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), čl. 8, čl. 10 ods. 1 a 2, čl. 17 Základných princípov CSP, § 151 ods. 1, 2 a § 153 ods. 1 až 3 CSP a skutkovo tým, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 29.06.2018 domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v petite žaloby titulom vrátenia daru od žalovaného, ktorý je jej synom. Žalovanému bola žaloba s prílohami, ako aj výzvou na vyjadrenie sa k žalobe v lehote 15 dní od doručenia, doručená do vlastných rúk dňa 30.01.2019. Súčasne bol žalobca uznesením č. k. 31C/60/2018 - 52 zo dňa 22.01.2019 poučený v zmysle § 153 v spojení s § 149 CSP. K žalobe sa v súdom stanovenej lehote nevyjadril, ani nepredložil žiadne dôkazy.

3. Súd v zmysle § 181 ods. 2 CSP stranám sporu na pojednávaní uviedol, že medzi stranami nie sú sporné žiadne skutkové tvrdenia, aplikujúc inštitút sudcovskej koncentrácie konania. Žalovaný mal vzhľadom na doručenie žaloby v januári 2019 (do termínu pojednávania 19.6.2019) dostatočne dlhý čas na to, aby sa k veci vyjadril, účinne poprel skutkové tvrdenia žalobkyne, uviedol vlastné skutkové tvrdenia a navrhol dôkazy na ich preukázanie. Žalovaný účinne nepoprel skutkové tvrdenia žalobkyne, nepredložil vlastné skutkové tvrdenia a návrhy dôkazov (v tomto prípade prostriedky procesnej obrany) ani následne pred pojednávaním, po tom, ako mu bolo tri týždne pred termínom pojednávania doručené predvolanie na pojednávanie. Popretie skutkových tvrdení žalobkyne za týchto okolností prvýkrát na pojednávaní, nemôže súd považovať za uskutočnené včas. Je zrejmé, že žalovaný mohol prostriedky svojej procesnej obrany predložiť už skôr, ak by konal starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 CSP), pričom rýchlosť konania by bola s prihliadnutím na skutkové tvrdenia žalovaného (popretie skutkových tvrdení žalobkyne) dotknutá, nakoľko konanie by si nevyhnutne vyžiadalo nariadenie ďalšieho pojednávania (§ 153 ods. 2 CSP). Podľa názoru súdu žalovaný nepoprel ani na pojednávaní skutkové tvrdenia žalobkyne účinne (§ 151 ods. 2 CSP), nakoľko sa nevyjadril konkrétne k jednotlivým v žalobe uvedeným skutočnostiam, ktoré sa týkali jeho konania a neuviedol vlastné konkrétne tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Taktiež nepredložil priamo na pojednávaní žiadne dôkazy. Berúc do úvahy všetko spomenuté, a to tak časové súvislosti, ako i celkový charakter veci (predmetu konania), pristúpil súd k aplikácii inštitútu sudcovskej koncentrácie konania a neprihliadol na prostriedky procesnej obrany žalovaného, a tvrdenia žalobkyne uvedené v žalobe považoval za nesporné.

4. Keďže vo veci ide o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t. j. o určovací žalobu v zmysle § 137 písm. c) CSP o určenie, či tu právo je alebo nie je a súčasne naliehavý právny záujem na danom určení nevyplýva z osobitného predpisu, je potrebné ho preukazovať, preto súd najskôr skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. V prípade, ak je predmetom daru nehnuteľnosť a obdarovaný odmieta darcovi nehnuteľnosť dobrovoľne vydať a prepísať evidované vlastnícke právo v katastri nehnuteľností, darca sa musí domáhať na súde žalobou o určenie vlastníckeho práva k daru, pretože až určovací výrok súdu je podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva darcu k daru do katastra nehnuteľností. Rozhodnutie súdu priamo nezakladá vznik vlastníckeho práva darcu, ale je len právnym titulom pre zápis vlastníckeho práva darcu do katastra nehnuteľností, ktorý sa vykoná záznamom podľa § 34 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností. V prípade uplatnenia takéhoto nároku súd rieši ako predbežnú otázku, či boli splnené podmienky pre vrátenie daru podľa § 630 OZ. Ak sa teda žalobkyňa domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľností (podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/4), ku ktorej je ako výlučný vlastník v katastri zapísaný žalovaný, má vo vzťahu k nemu nepochybne naliehavý právny záujem na požadovanom určení. S prihliadnutím na význam zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a na jeho právne účinky, je odôvodnený záver, že právne postavenie žalobkyne je za tejto situácie neisté, a že bez požadovaného určenia by jej právo mohlo byť ohrozené. Pretože súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností, je žaloba o určenie vlastníckeho práva spôsobilým právnym prostriedkom na odstránenie neistoty o skutočných právnych vzťahoch medzi stranami sporu. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené, súd uznal naliehavý právny záujem žalobkyne na podanej určovacej žalobe, a prikročil k posúdeniu merita veci.

5. Na základe aplikácie inštitútu sudcovskej koncentrácie konania považoval súd za nesporné skutočnosti uvádzané žalobkyňou v žalobe. Za tejto situácie nevykonával dokazovanie navrhované žalobkyňou (výsluchom ňou navrhovaných svedkov, ako i žalovaného), keď vykonávanie ďalšieho dokazovania by bolo nehospodárnym a nadbytočným. Skutkový stav, ktorý súd považuje za nesporný a z ktorého vychádza pri právnom posúdení zodpovedá skutkovým tvrdeniam uvedeným žalobkyňou v žalobe. Listinné dôkazy založené do spisu žalobkyňou boli žalovanému doručené a neboli spochybnené, preto ich súd na pojednávaní osobitne neoboznamoval. Súd mal preukázané, že žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľností, pričom podiel 1/4 nadobudol darom od žalobkyne na základe darovacej zmluvy zo dňa 01.10.1991 (Notárska zápisnica čl. 12,13, výpis z LV č. XXX čl. 14). Po právnom posúdení zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že žalobkyňa ako darca sa oprávnenne domáhala vrátenia daru od žalovaného a ňou podaná určovacia žaloba je v celom rozsahu dôvodná. Žalovaný sa voči žalobkyňou a členom jej rodiny správal tak, že tým hrubo porušoval dobré mravy, a to najmä tým,

že pod vplyvom alkoholu bol k žalobkyni agresívny a vulgárny, žalovanej ako jeho matke povedal, že je zlá žena a že si praje, aby sa nenarodil z jej tela, na otázky žalobkyne odvrkoval slovami „nestaraj sa“, „čo ťa je do toho“, v dôsledku jeho správania došlo k rozvráteniu vzťahov v celej rodine, pričom žalovaný i priamo znemožňoval žalobkyni stýkanie sa s inými členmi jej rodiny, s ktorými má blízky vzťah, keď napríklad vyhodil dcéru žalobkyne z domu a povedal, že si nepraje, aby chodila do jeho domu, nesúhlasil s tým, aby žalobkyňa navštevovali jej vlastné dcéry, ktoré chodili len keď on nie je doma, alebo sa rozprávali so žalobkyňou vonku, o žalobkyňu sa riadne nepostaral ani v chorobe, miesto jej finančnej podpory sám žiadal od žalobkyne peniaze. Uvedené konania súd nemôže považovať za iné, ako rozporné s dobrými mravmi, a to hrubým spôsobom, najmä v celkovom žalobkyňou rozpísanom rozsahu, a to tak z časového hľadiska (kritérium sústavnosti správania) ako i z hľadiska charakteru správania sa žalovaného (kritérium intenzity porušenia dobrých mravov), keď v žalobe špecifikované správanie sa žalovaného k žalobkyni, ako jeho matke, je v spoločnosti morálne neakceptovateľným, a to i odhliadnuc od skutočnosti, že na riadne doopatrovanie matky sa žalovaný zaviazal výslovne priamo v darovacej zmluve. Vyjadrenia žalovaného na adresu žalobkyne, jeho bránenie v kontakte s rodinou, nedostatočné postaranie sa o jej potreby, tak aby sa v starobe a odkázanosti cítila v bezpečí (finančnom i fyzickom) a neposkytnutie opatery a starostlivosti o zdravotný stav žalobkyne (keď bol napríklad so žalobkyňou u lekára a následne ju žiadal o zaplatenie „straty na zárobku“, v roku 2016 keď žalobkyni bolo zle, mala zvýšený tlak, ale žalovaný to neriešil a na pomoc musela prísť dcéra), najmä s poukazom na jej vek, zdôrazňujúc z morálneho hľadiska rodinný pomer medzi stranami (žalovaný je synom žalobkyne), sú všetko dôvodmi na vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 OZ, obzvlášť, keď súd berie do úvahy dlhotrvajúci charakter tohto správania žalovaného, žalobkyňa uvádzala skutočnosti z roku 2006 až 2008 (výčitky vnučke žalobkyne), roku 2011 (neposkytnutie urgentnej pomoci žalobkyni, keď mala zdravotné problémy), roku 2016 (keď žalobkyni vyčítal v opitosti predaj rolí a žalobkyňa sa bála), roku 2017 (keď žalovaný zobral peniaze určené na opravu pomníka vnuka, pokazenie svadobného dňa vnukovi H.), i roku 2018.

6. V prípade dôvodného domáhania sa vrátenia daru darcom zaniká darovací vzťah momentom, keď prejav vôle darcu (výzva na vrátenie daru) došiel obdarovanému. Žalobkyňa žalovaného na vrátenie daru písomne vyzvala (výzva zo dňa 05.06.2018 čl. 15,16), pričom tento v zmysle jej nesporných tvrdení odmietol prevziať výzvu dňa 05.06.2018. Týmto okamihom považoval súd výzvu na vrátenie daru za doručení žalovanému (prejav vôle žalobkyne došiel do sféry žalovaného (§ 43 ods. 2 OZ), a súčasne považoval pôvodný darovací vzťah za zaniknutý. Súd pre úplnosť dodáva, že zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť žalobkyne pred podaním žaloby doručiť žalovanému do vlastných rúk výzvu na vrátenie daru, pretože Občiansky zákonník nestanovuje žiadne náležitosti výzvy k vráteniu daru, ani jej obsah. Výzva na vrátenie daru môže tak byť obsiahnutá aj v žalobe, pričom jej doručení žalovanej je splnená podmienka uplatnenia práva darcu na vrátenie daru (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/79/2014 zo dňa 27.03.2014, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/107/2013 zo dňa 19.06.2013).

7. Z uvedených dôvodov, keďže žalobkyňa ako daryňa dôvodne uplatnila voči žalovanému svoj nárok na vrátenie daru, je vlastníčkou nehnuteľností v rozsahu špecifikovanom vo výroku I. rozhodnutia, čo súd deklaratórne potvrdil.

8. K poznámke právneho zástupcu žalovaného počas jeho prednesu o potrebe zrušenia vecného bremena žalovaného voči žalobkyni, súd uvádza, že je na posúdení a morálnom zhodnotení samotného žalovaného, či sa bude domáhať zrušenia v darovacej zmluve formulovaného vecného bremena voči jeho matke, a to žalobou, či prípadne cestou mimosúdnej dohody, alebo toto ponechá vzhľadom na širší rodinný charakter veci bez zásahu a na seba výslovne prevzaté povinnosti voči svojej matke bude do budúca riadne plniť.

9. O nároku na náhradu trov konania vo vzťahu medzi stranami sporu rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto jej súd priznal nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II. rozsudku). O výške náhrady trov konania žalobkyne bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalovaný z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súčasne nevykonali navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a teda na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, príp. zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania. Žalovaný považoval nárok žalobkyne v celom rozsahu za právne nedôvodný. Z jeho strany neprišlo voči žalobkyni k takému hrubému porušeniu dobrých mravov, ktoré by odôvodňovalo vrátenie daru žalobkyni. Skutočnosti uvedené v žalobe sa nezakladajú na pravde, boli produkované zo strany žalobkyne na základe iniciovania jej nevesty H. Y. a to všetko v čase, keď už bolo manželstvo žalovaného a H. Y. právoplatne rozvedené.

11. H. Y. sa zo všetkých síl snažila, aby jej manželstvo so žalovaným nebolo rozvedené, a to napriek skutočnosti, že si už neplnilo žiadnu zo svojich funkcií a všetky deti pochádzajúce z tohto manželstva sú už dospelé a zabezpečené. Keďže H. Y. kladie veľký dôraz na majetok a osobný prospech, obávala sa skutočnosti, že po rozvedení manželstva so žalovaným sa bude musieť vysťahovať a opustiť rodinný dom v G. G. č. XX, nakoľko táto nehnuteľnosť patrí do rodiny žalovaného. Vzhľadom k tomu, že H. Y. nevyšla snaha za každú cenu udržať so žalovaným manželský zväzok, po rozvedení manželstva začala negatívne vplývať na žalobkyňu a ovplyvňovať ju v tom smere, že konanie žalovaného jej syna hrubo porušuje dobré mravy a všetkými prostriedkami sa snažila dosiahnuť, aby žalobkyňa na súd podala predmetnú žalobu, hoci žalovaný sa celých 28 rokov o žalobkyňu riadne staral. H. Y. za žalobkyňu zabezpečovala v tomto smere všetok servis, aby žalobkyňa už len podpísala vopred vypracované podklady v predmetnej veci, hoci ani nevedela, čo je ich obsahom. Jediným cieľom a snahou H. Y. je skutočnosť a to bol cieľ celej žaloby, že bude do budúcnosti vplývať na žalobkyňu, aby jej predmetný spoluvlastnícky podiel darovala.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu. Odvolaciu argumentáciu žalovaného považovala za nedôvodnú a navrhovala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a zároveň jej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z vykonaných dokazovaní a z odôvodnenia rozsudku súdu vyplýva, že súd neznemožnil vykonať žalovanému jemu patriace procesné práva. Práve naopak, súd zdôraznil, že žalovaný mal vzhľadom na doručenie žaloby ešte v januári 2019 dostatočne dlhý čas, aby sa k veci vyjadril, poprel skutkové tvrdenia žalobkyne, uviedol vlastné skutkové tvrdenia a navrhol dôkazy na ich preukázanie. Žalovaný účinne nepoprel skutkové tvrdenia žalobkyne, nepredložil vlastné skutkové tvrdenia a návrhy dôkazov (prostriedky procesnej obrany), a to ani v čase pred pojednávaním, po tom, ako mu bolo 3 týždne pred termínom pojednávania doručené predvolanie na pojednávanie. Vzhľadom na túto pasivitu žalovaného pristúpil súd k aplikácii sudcovskej koncentrácie konania a neprihliadol na prostriedky procesnej obrany žalovaného a tvrdenia žalobkyne uvedené v žalobe považoval za nesporné. Podľa žalobkyne súd postupoval procesne správne, správne aplikoval § 153 ods. 1, 2, 3 CSP, ako aj § 151 ods. 1, 2 CSP.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu I. inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), e) a f) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

14. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v spojení s opravným uznesením, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, svoje rozhodnutie riadne odôvodnil a v rozhodnutí sa vysporiadal s podstatnými argumentmi. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a v celom rozsahu na neho odkazuje.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde prvej inštancie domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v žalobnom petite, a to v podiele 1 vzhľadom k celku titulom vrátenia daru od žalovaného na základe skutočností uvedených v podanej žalobe. Žalovanému bola žaloba spolu s prílohami a uznesením č. k. 31C/60/2018 - 52 obsahujúcim

výzvu na vyjadrenie k žalobe v lehote 15 dní od doručenia doručená do vlastných rúk dňa 30.01.2019. V uznesení bol žalobca poučený v zmysle § 153 v spojení s § 149 CSP. Žalobca na výzvu súdu nereagoval a k žalobe sa nevyjadril, ani predložil žiadne dôkazy. Dňa 27.05.2019 bolo žalovanému doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na deň 19.06.2019. Následne dňa 14.06.2019 bolo súdu prvej inštancie doručené oznámenie právneho zástupcu žalovaného o tom, že prevzal právne zastupovanie žalovaného v spore, pričom zároveň založil do súdneho spisu plnomocenstvo udelené žalovaným. Súčasne právny zástupca žalovaného požiadal súd prvej inštancie o odročenie termínu pojednávania z dôvodu nemožnosti sa tak v krátkom čase riadne oboznámiť s obsahom sporovej veci. Súd prvej inštancie právnenému zástupcovi žalovaného elektronickými prostriedkami oznámil, že súd jeho žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovuje, nakoľko dôvod na odročenie nemožno považovať vzhľadom na charakter a časové súvislosti veci za dôležitý. Dňa 19.06.2019 sa uskutočnilo pojednávanie za prítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu, ako aj právneho zástupcu žalovaného. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, preto súd pojednával v jeho neprítomnosti. Súd prvej inštancie na pojednávaní v zmysle § 181 ods. 2 CSP určil, že medzi stranami sporu nie sú sporné žiadne skutkové tvrdenia a konštatoval, že nepovažuje popretie skutkových tvrdení žalobkyne žalovaným za účinné a aplikuje sudcovskú koncentráciu konania. Zároveň určil, že nevykoná dokazovanie výsluchmi svedkov a vykoná dokazovanie oboznámením listín. Súčasne oboznámil strany so svojim predbežným právnym posúdením veci. Rozsudkom č. k. 31C/60/2018 - 68 v spojení s opravným uznesením č. k. 31C/60/2018 - 102 súd prvej inštancie výrokom I. žalobe vyhovel a určil, že nehnuteľnosti (bližšie špecifikované v petite žaloby) sú vo vlastníctve žalobkyne, a to v podiele 1 vzhľadom k celku a výrokom II. rozhodol o náhrade trov konania.

16. Žalovaný v odvolaní namietal, že z jeho strany neprišlo voči žalobkyni k takému hrubému porušeniu dobrých mravov, ktoré by odôvodňovalo vrátenie daru žalobkyni. Uviedol, že skutočnosti, ktoré sú obsahom žaloby, sa nezakladajú na pravde a boli produkované zo strany žalobkyne na základe iniciatívy jej nevesty H. Y. (bývalej manželky žalovaného) v čase, keď už bolo jeho manželstvo s H. Y. právoplatne rozvedené. Cieľom celej žaloby podľa žalovaného je to, že H. Y. bude vplývať na žalobkyňu, aby jej predmetný spoluvlastnícky podiel darovala. Žalovanému súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Zároveň súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a teda na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

17. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa v prejednávanej veci nedopustil žiadneho nesprávneho procesného postupu, ktorým by žalovanému znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie vzhľadom na pasívne správanie žalovaného v konaní správne pristúpil k aplikácii inštitútu sudcovskej koncentrácie konania v zmysle § 153 CSP, ktorého účelom je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Nie je totiž želiteľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania (viď. ŠTEVČEK M., FICOVÁ S., BARICOVÁ J., MESIARKINOVÁ S., BAJÁNKOVÁ J., TOMAŠOVIČ M. a kol.. Civilný sporový poriadok - komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 578). Odvolací súd súhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalovaný mal vzhľadom na doručenie žaloby v januári 2019 dostatočne dlhý čas, aby sa k veci vyjadril, účinne poprel skutkové tvrdenia žalobkyne, uviedol vlastné skutkové tvrdenia a navrhol dôkazy na ich preukázanie. Žalovaný neuplatnil prostriedky procesnej obrany ani potom, ako mu bolo tri týždne pred termínom pojednávania doručené predvolanie na pojednávanie. Súd prvej inštancie správne uviedol, že popretie skutkových tvrdení žalobkyne vzhľadom na uvedené okolnosti prvýkrát na pojednávaní, nemožno považovať za uskutočnené včas, nakoľko je zrejmé, že žalovaný mohol prostriedky procesnej obrany predložiť už skôr, ak by konal starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

18. Odvolací súd sa stotožňuje taktiež so záverom prvoinštančného súdu, že žalovaný ani na pojednávaní nepoprel skutkové tvrdenia žalobkyne účinne, t. j. ako to vyžaduje § 151 ods. 2 CSP. Žalovaný sa totiž nevyjadril k jednotlivým skutočnostiam uvedeným v žalobe, ktoré sa týkali jeho konania, neuviedol vlastné konkrétne tvrdenia o týchto skutkových okolnostiach a nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie na preukázanie svojich tvrdení. S poukazom na uvedené preto súd prvej inštancie správne neprihliadol na prostriedky procesnej obrany žalovaného uplatnené na pojednávaní a skutkové

tvrdenia žalobkyne obsiahnuté v žalobe považoval za nesporné. Popretie skutkových tvrdení protistrany je upravené v § 151 CSP, z ktorého vyplýva, že „stranu sporu zaťažuje procesné bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany. [...] Na popretie skutkových tvrdení sa kladú určité kvalitatívne nároky. Za podmienok uvedených v § 151 ods. 2 CSP musí totiž popierajúca strana uviesť vlastné tvrdenia. [...] Ak strana sporu neunesie bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany, nastupuje ako procesný následok uplatnenie domnienky, že skutkové tvrdenia protistrany sú nesporné.“ (ŠTEVČEK M., FICOVÁ S., BARICOVÁ J., MESIARKINOVÁ S., BAJÁNKOVÁ J., TOMAŠOVIČ M. a kol.. Civilný sporový poriadok - komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 576). Nakoľko sa skutkové tvrdenia žalobkyne uvedené v žalobe považujú za nesporné, neobstojí ani námietka žalovaného, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávny skutkovým zisteniam a že nevykonal navrhnuté dôkazy.

19. Pokiaľ ide o skutočnosti prezentované žalovaným v odvolaní, ktoré sa týkajú jeho bývalej manželky H. Y., tieto nijakým spôsobom nespochybujú dôvodnosť podanej žaloby a nemajú žiaden vplyv na správnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v žalobe v podiele 1/4 vzhľadom k celku, a to na základe uplatnenia vrátenia daru od žalovaného. Podľa § 630 OZ sa darca môže domáhať od obdarovaného vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru je také správanie sa obdarovaného k darcovi alebo členom jeho rodiny, ktoré hrubo porušuje dobré mravy. Súd teda v konaní skúma, či správanie obdarovaného možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo o porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktoré patria k členom rodiny darcu, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem alebo zo zmluvného vzťahu. Takýmto spôsobom postupoval aj súd prvej inštancie, pričom v prejednávanej veci dospel k záveru, že žalovaný sa správal voči žalobkyni a členom jej rodiny tak, že tým hrubo porušoval dobré mravy. Súd prvej inštancie považoval správanie žalovaného, ktoré opísal v bode 13 svojho rozsudku, za rozporné s dobrými mravmi, a to hrubým spôsobom, tak z časového hľadiska (kritérium sústavnosti správania), ako i z hľadiska charakteru správania sa žalovaného (kritérium intenzity porušenia dobrých mravov), keď v žalobe špecifikované správanie žalovaného k žalobkyni, ako jeho matke, je v spoločnosti morálne neakceptovateľným, a to i odhliadnuc od skutočnosti, že na riadne doopatrovanie matky sa zaviazal výslovne priamo v darovacej zmluve. Pokiaľ chcel byť žalovaný v konaní úspešný, musel poprieť všetky špecifikované konania, ktoré či už žalobkyňa, alebo súd považoval za konania v rozpore s dobrými mravmi a musel ponúknuť na svoju obranu vysvetlenie v tom smere, či jednotlivé konania sa nestali, resp. aké mal žalovaný závažné dôvody na to, aby sa k svojej matke správal tak nevhodne, ako to matka opísala v žalobe. Skutočnosť zdôrazňovaná žalovaným v odvolaní, že bývala manželka žalovaného žalobkyňu ovplyvnila a žalobu pripravila, nemožno považovať za popretie skutkových tvrdení žalobkyne a vo vzťahu k predmetu konania je uvedené tvrdenie žalovaného bez právneho významu.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 CSP.

21. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP voči v odvolaní neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).